

cio ultimo dicta sufficiente.

C De penis inferni. xl ix. capitulum.

Dicitur: sequitur videre de penis inferni ē gloria
paradisi. Ista enim est virtus dietas, s. a iudicio
ad infernum vel ad celum. Nam reprobis facit pessimam
dietam: de iudicio ad eternam supplicium. Justi vero faciunt
optimam dietam: a iudicio ad regnum eternum.

C Primo igit̄ dicendum est de penis et suppliciis re
proborum: de quibus notanda sunt quinque.

Primo penaz acerbitas. **P**rimo igit̄ pene re
proborum erunt acerbissime.
Secondo penaz diversitas et intolerabiles. **T**ercio penaz diuinitatis.
Quarto penaz omniuersitas uissima enim pena que
Minuto penaz inutilitas. in hoc modo potest tol
erari: minor est pena purgatorii: ut dicit augustinus
in quadam sermone: quanto magis pena inferni? In
signis huic vehementis doloris dicit salvator in euā
gelio: Ibi eritis fletus et stridor dentium.

C Tercido pene inferni erit diuise. Unde nota et
in sacra scriptura inueniuntur nouem pene.

Prima est pena ignis.

Iecda pena ē vermis. Ignis ardebit carnē: vermis
ardebit metem. De istis duabus sil dicunt ysa. ultimo.
Vermis cor non morietur: et ignis non extinguetur.
Tertia pena est fetor. ut dicitur in psal. Ignis sulphur et
spissus cellularis pars calicis eoz. t. pene eoz.

Quartia pena est frigus. qz dicitur Job. xxviii. Trans
ibunt ab aquis nivis: ad calorem nimis. quia erit
maxima pena mutatio subita. qz natura mutatio
non patitur repentinam. ut dicit ypocras.

De penis inferni fo. cit.

fo. cie.

Quæsta pena erit famæ maria. *Juxta illud ysa. lxv.*
Serui mei comedent: et vos esuriatis. *Ibi nanq[ue] est
tata inopia: q[uod] neq[ue] guttam aque poteris habere. vt*
legitur Lucc. xvi. de diuine epulione: septimo in inferno
Unde Gregorius. *Sunt aque petuit: qui in cibâ panis
lazaro negauit. Maria pena erit famæ/q[uod] ibi erit:
et magis mortalis est carētia visionis diuine. Unde
dicit Gregorius. Immortalis ibi famæ iterficit: q[uod]
faciem suam salvator eis abscondit.*
Sexta pena est tortor vel potius tortores. quia dicit
Mathei. xviii. *Tradidit eum tortoribus/ donec redde
ret vniuersum debitum.*

Septima pena est horror. Unde Job. ix. **Ubi nullus ordo: sed semper nus horror iubilabitur, et ista erit maxima pena.** qr videmus si nunc appareret nobis unus solus diabolus: magnus horror, et quasi intolerabilis est. quid ergo erit tunc: cu tot horribiles apparebunt? **Octava pena erit tenebra, in qua incarcera tur et ligabuntur reprobi.** qr dicitur Malhei. xxii. **Ligatis manibus et pedibus eis:** pueri eis in tenebras exteriorum. **Et Gregorius dicit in morib.** Ignis infernalis concremationem habet: et non lucem.

Mona pena et quasi principalis erit dolor. quia in illis
penis non solum erit acerbitas: sed contrarietas. **T**u
et dicit Gregorius in moralibus libro. ix. **P**orrendū
enī erit reprobis ibi dolor cuius formidine flāma cum
obscuritate/mors sine morte/finis sine fine/defect⁹
sine defectu. quia et mors viuit/et finis semper incipit: et
defectus deficitere nescit. **M**ors perimit et non exigit
et dolor cruciat et paucorem non purgat. **E**rratio est:
quia cum peccator et diabolus in culpa consentiant:
instū est ut et cogitatione in reproborum pena conuenientia

Et notandum quod a diversis causis ipsis reprobis inest dolor. Sunt autem quatuor cause doloris.

Chyma est quia amiserunt bona temporalia huius mundi. **A**nde psalmi. Cum interierit homo non sicut omnia/ nec descendet cum eo gloria eius.

Cecda ea est: quod tempore pateretur. **E**n hiere. i. **T**raesit estas/ et facta est messis: et non saluati sumus. **D**anati namque darent libenter totum inuidum, per uno mometo temporis: si possent habere ad penitendum.

Ctercia causa est: qui avisionem et gloriam dei perdidit derunt. **A**nde dicit crisostomus/ quod omnes gehenne cruciatus: sunt carentia visionis dei.

Cquarta causa est: quod infernivilitatem et miseriacundiam erunt. **E**ste in loco infernalibus tenebrosus et penitiosus quod erit maria pena diuitib[us] et holibus voluptuosis et magnatibus. quod in vita habuerunt domos sine fumo: et ibi erit fumus continuus. quod de ysa. xlvi. Fumus erit in furore meo. **H**e istis penis dicit bernardus in sermone de negotio spirituali. o gehennalis regio fugiendavbi ignis ardens/frigus vrens/vermis imortalis/fetor intollerabilis/mallei penitentes/tenebre palpabiles/infusio peccatorum/inodatio vincorum/horribilis facies demonum totus tremor ad huiusmodi regionis memoriam.

Ctercio est ibidem penas diuturnitas. **N**ene enim infernales erunt diuturne: immo sempiternae. quod de ysa. xxxviii.

Quis ex vobis poterit habere cum ardoribus sempiternis?

Et math. xxi. Discedite a me maledicti in igne eterni. **D**icit Gregorius. quod ad magnam iusticiam iudicis pertinet ut nunquam careat supplicio: quod nunquam divineretur voluerunt carere peccato. **E**t illud est simile horrendum in ista pena: quod sit maria et eterna. **S**i ei danati singulis diebus flerent et infletu emitterent modicam lachrimam: plus de aqua quod

De penis inferni

fo. ciii.

processum temporis de oculis vnius dñnati exiret: q̄ sit aqua toti⁹ mundi. Cui⁹ p̄batio est: qr illa aqua ēifi nita: aqua aut̄ totius mundi est finita.

Cuarto est in inferno penaz vniuersitas. Sunt enī qdā dicere volētes q̄ in inferno vniuerse p̄tes hois/tā corporis q̄ aie post diē iudicii erūt ī igne. qr dī in Mat. Limete eū qui post q̄ occiderit: pōt cor:pus et aliam p̄ dere in gehēnam ignis. Hūc aut̄ videm⁹ q̄ homo nō posset sine maxio tormento ignē ī pre vni⁹ digiti sus tinenre per vñā horā. quātus ergo erit dolor: quando totus homo ardebit ī igne. Unde in signū isti⁹ maximi doloris dicit saluator frequenter ī euāgelio. Ibi erit fletus et stridor dentium.

C Quinto et vltimo iste pene ifernales erūt īutiles et infructuose. Dena ei pñtis vīte breuis est/leuis et fru ctuosa: sed futura est lōgissima et grauissima et infructuosa: qr si dānat flendo/tantū de lachrymis emit teret/quātū est de aqua in mari: nō sufficeret ad laquā dum maculā vnius peti mortalis. Erūt tamē trase penitētiaz agētes: et preangustia sp̄is gemētes: vt dī Sapiētie. v. et tñ infructuose. qr in inferno erit stimul⁹ penitētis: nulla tñ erit correctio volūtatis. Exemplū de sancto patre q̄ orauit p̄ dyabolo et trūsione dñi/et obstinatō dyaboli. Et hec de penis iferni dicta sufficiāt

De glia paradysi. l.ca.

Post tractatus de penis iferni

seq̄tur vltio videre de glia padisi. Illec enī ēfinis vlti me dieite: qr finis ē oīm desideriorē de qua ad p̄is tria sūt dicēda. s. Valor imprecabilis.

Pecor inestimabilis: **C** Primo igit̄ Honor infrāgibilis. isti⁹ gl̄e celestis